

Prima instanță - (Judecătoria Centru, mun. Chișinău) C. Roșca

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Vascan, V. Clima, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Ala Cobăneanu
Luiza Gafton, Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agatii Vitalie împotriva Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției cu privire la obligarea de a efectua recalcularea vechimii în muncă cu înlesniri, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017,

c o n s t a t ă:

La 31 mai 2016 și ulterior la 23 noiembrie 2016 (f.d. 50-55), Agatii Vitalie s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în instanța de contencios administrativ împotriva Inspectoratului General al Poliției și Ministerului Afacerilor Interne, solicitând, prin cererea de concretizare a pretențiilor (f.d. 66-67), obligarea Ministerului Afacerilor Interne să efectueze recalcularea vechimii în muncă, cu includerea în ea a avantajelor de două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate 21 februarie 2003 - 05 martie 2013, exercitată în cadrul Batalionului Special de Escortă și Pază al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău, precum și, obligarea Inspectoratului General al Poliției să efectueze recalcularea vechimii în muncă, cu includerea în ea a avantajelor de două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada 05 martie 2013 - până la adoptarea hotărârii, exercitată în cadrul Batalionului Special de Escortă și Pază al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că activează în cadrul organelor afacerilor interne, în Batalionul Serviciul Escortă și Pază al Comisariatului General de Poliție mun. Chișinău, iar începând cu 21 februarie 2003 și până în prezent, vechimea sa în muncă a fost calculată fără avantaje (două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu), fapt ce a servit drept temei pentru înaintarea unei cereri prealabile la 13 aprilie 2016, prin care s-a solicitat efectuarea recalculării vechimii în muncă cu includerea în ea a avantajelor de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu.

A menționat că prin răspunsul Inspectoratului General al Poliției nr. 34/3-A-149/16 din 06 mai 2016 i s-a comunicat că în cazul în care beneficiază de înlesniri, acestea vor fi luate în considerare la momentul stabilirii pensiei pe linia MAI.

Reclamantul Agatii Vitalie consideră că răspunsul Inspectoratului General al Poliției nr. 34/3-A-149/16 din 06 mai 2016 este neîntemeiat și evaziv, fapt ce a servit drept temei pentru înaintarea acțiunii în instanța de judecată.

Astfel, a relatat că Inspectoratul General al Poliției urmează să-i calculeze vechimea în muncă cu înlesniri, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Batalionului Special de Escortă și Pază al Direcției de Politie a mun. Chișinău, în perioada de activitate 21 februarie 2003 până în prezent, din considerentele că în perioada efectuării serviciului în subdiviziunea menționată a fost supus riscului sănătății și vieții, având contact direct cu persoanele contagioase și respectiv a condițiilor nefavorabile de muncă.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017, s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de Agatii Vitalie împotriva Inspectoratului General al Poliției și Ministerului Afacerilor Interne cu privire la obligarea recalculării vechimii în muncă.

S-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să efectueze recalcularea vechimii în muncă a lui Agatii Vitalie, cu includerea în ea a avantajelor, două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada 21 februarie 2003 - 05 martie 2013.

S-a obligat Inspectoratul General al Poliției să efectueze recalcularea vechimii în muncă a lui Agatii Vitalie, cu includerea în ea a avantajelor, două luni vechime pentru o lună de serviciu, pentru perioada 05 martie 2013 - până la data adoptării prezentei hotărâri.

La 24 mai 2017 Inspectoratul General al Poliției a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea înaintată de Agatii Vitalie împotriva Inspectoratului General al Poliției, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017 s-a respins apelul depus de Inspectoratul General al Poliției și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017.

La 08 februarie 2018 Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei și a hotărârii, cu pronunțarea unei noi decizii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului declarat, reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne a invocat că decizia Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2017 este ilegală și pasibilă de a fi casată, întrucât nu corespunde exigențelor art. 239 din Codul de procedură civilă.

La fel, a indicat că decizia contestată nu corespunde tuturor normelor de drept și nu răspunde în mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate în procesul examinării cererii în instanța de fond. Astfel că, se conturează încălcarea normelor de drept material și de drept procedural, ceea ce în conformitate cu prevederile art. 432 al Codului de procedură civilă, servește drept temei de declarare a recursului.

Menționează că instanța de apel a ignorat argumentele recurentului expuse în instanța de fond în partea ce ține de lipsa temeiului legal privind demararea acțiunilor de efectuare a recalculării vechimii în muncă.

Respectiv, Curtea de Apel a ignorat în totalitate faptul că la adoptarea hotărârii instanței de fond nu au fost elucidate circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, apreciate de către recurent ca nefiind constatate în totalitate și justificate.

În esență, invocă reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume, instituția să fie o subdiviziune indicată în pct.8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 decembrie 1994, și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, care sunt entități ale instituțiilor penitenciare, fapt expres stabilit în art. 6 din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 cu privire la sistemul penitenciar.

În consecință, consideră că pretențiile intimatului sunt lovite de nulitate absolută în lipsa temeiului legal care garantează acordarea acestora, fiind calificate ca interpretare extensivă a lit. d) a pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, întrucât activitatea reclamantului nu a fost desfășurată în cadrul Departamentului instituțiilor penitenciare, corespunzător art. 6 din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996, dar în cadrul instituțiilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne.

În plus, pentru angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne astfel de garanții nu au fost reglementate de către legiuitor în legile speciale care garantează facilități, implicit pentru această categorie de angajați, iar Guvernul nu poate emite un act normativ de ordinul Hotărârii de Guvern care să vină în contradicție cu Legea.

Menționează că argumentele intimatului invocate în cererea de chemare în judecată sunt calificate ca interpretare extensivă, întrucât legiuitorul nu a prevăzut expres garanția de calculare a vechimii pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran pentru angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, dar aceste facilități/garanții se aplică doar în raport cu angajații Departamentul instituțiilor penitenciare (art. 33 al Legii nr. 1036 din 17 decembrie 1996).

În acest sens, consideră că instanțele de judecată nu au apreciat obiectiv temeiurile juridice care au stat la baza satisfacerii pretențiilor din cererea de chemare în judecată, ceea ce sa soldat cu emiterea unor hotărâri ilegale și neîntemeiate, ce urmează a fi casate.

Ulterior, la 01 martie 2018, și Inspectoratul General al Poliției a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral fiind ca neîntemeiată.

În motivarea recursului, reprezentantul Inspectoratului General al Poliției a invocat că instanța de fond și cea de apel, au aplicat și interpretat eronat normele de drept material, precum și, au dat apreciere numai argumentelor expuse de către intimat, totodată considerându-le întemeiate.

În sensul dat, a indicat că instanța de apel a interpretat eronat legea, și anume prevederile art. 18 lit. c) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor

din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, care statuează expres că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei se ia în calcul timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condiții avantajoase, inclusiv în condițiile stabilite de legislație.

Menționează că la caz instanța de fond cât și cea de apel urma să țină cont de rigorile art. 3 și art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la sistemul penitenciar nr. 1036 din 17 decembrie 1996, în conformitate cu care, sistemul penitenciar este constituit din Departamentul instituțiilor penitenciare, subdiviziunile acestuia, întreprinderile de stat din cadrul sistemului penitenciar și asociațiile acestora și este subordonat Ministerului Justiției.

La fel, consideră că instanța de fond și cea de apel eronat au aplicat prevederile art. 33 alin. (2) din aceeași Lege.

Sușține că instanța de fond și cea de apel urma să rețină faptul că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități ale instituțiilor penitenciare, fapt prevăzut expres și în art. 6 din Legea privind sistemul penitenciar nr. 136 din 17 decembrie 1996.

În același context, legea nominalizată stabilește că instituțiile penitenciare sunt organele în care, în baza hotărârii instanței de judecată, își execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, se asigură detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional.

De asemenea, instanța de fond și cea de apel urmau să atragă atenția asupra faptului că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: ca instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune a Departamentului Instituțiilor Penitenciare și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

Așadar, afirmă că activitatea intimatului nu cade sub incidența reglementărilor legale, din care considerente acesta nu poate beneficia de calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile stabilite de lege.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, având în vedere că la materialele dosarului lipsește dovada legală de recepționare a deciziei integrale de către recurenți, recursurile depuse de Ministerul Afacerilor Interne la 08 februarie 2018 și de Inspectoratul General al Poliției la 01 martie 2018, se consideră declarate în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea sunt inadmisibile din următoarele motive.

Referitor la recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne Colegiul reține următoarele.

În conformitate cu art. 358 alin. (1) Codul de procedură civilă, hotărârile pronunțate în primă instanță de judecătoria pot fi atacate cu apel la curțile de apel de drept comun.

În corespundere cu art. 430 lit. a) Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces.

Conform art. 429 alin. (4) Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare ce nu se supun nici unei căi de atac, nici hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea de apel, din moment ce legea prevede această cale de atac, sau în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art. 374.

Așadar, din actele cauzei rezultă că hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel numai de Inspectoratul General al Poliției.

Ministerul Afacerilor Interne nu au atacat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 mai 2017, respectiv, nu au folosit calea de atac apelul și nu este în drept să declare recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Or, articolul 433 lit. c) Codul de procedură civilă expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În acest context, Colegiul conchide că, Ministerul Afacerilor Interne, contrar prevederilor art. 429 alin. (4) Codul de procedură civilă, a declarat recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

Cu referire la recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției, Colegiul menționează.

În conformitate cu art. 439 alin (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

Colegiul constată că argumentele invocate în recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat Inspectoratul General al Poliției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și c) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Ala Cobăneanu

judecători

Luiza Gafton

Dumitru Mardari